

Beoordeling masterscriptie Martin Kysly: *Inherentieprincipe ter discussie gesteld. De realisering van het inherentieprincipe in journalistieke teksten*. Praag 2013 (begeleider: Jan Pekelder).

Onderzoeksobject en -vraag

Het onderzoeksobject van de onderhavige scriptie betreft het Inherentieprincipe zoals beschreven in Haeseryn *et al.* (1997). De vraag luidt: in hoeverre wordt dit principe gereflecteerd in het geschreven taalgebruik van Nederlandstalige journalisten? De kandidaat beperkt zich beargumenteerd tot het Nederlands van België. Bevreemdend is dat hij stelt het inherentieprincipe vanuit het standpunt van de niet-moedertaalspreker te willen beschrijven. Wat wordt hiermee gesuggereerd? Gezien de onderzoeksvraag maakt het namelijk geen enkel verschil of de onderzoeker al dan niet moedertaalspreker van het Nederlands is. Wat denkt de kandidaat hiervan?

Methode

De scriptie van 100 pagina's bestaat uit 9 pagina's voorwerk, 9 pagina's bijlage, 5 pagina's bibliografie en bijgevolg 77 pagina's echte tekst. Deze is onderverdeeld in een Inleiding (3 pagina's), gevolgd door twee hoofdstukken status quaestionis (36 pagina's). Het eerste hoofdstuk, getiteld Zinsstructuur in het Nederlands presenteert de grote lijnen van de Nederlandse zinsbouw op basis van voornamelijk Haeseryn *et al.* (1997) en Vandeweghe *et al.* (2007) en omvat 19 pagina's. Het tweede hoofdstuk betreft de presentatie van het Inherentieprincipe en draagt de titel Inherentieprincipe, bijwoordelijke bepalingen en discussie (17 pagina's). Het eigenlijke onderzoek omvat 24 pagina's: Corpus, methode en resultaten. De tekst wordt afgesloten met een Besluit van 3 pagina's.

Resultaten

We concentreren ons commentaar hier op de 24 pagina's eigenlijk onderzoek. De kwaliteit van een onderzoek wordt onder andere bepaald door het antwoord dat de onderzoeker formuleert naar aanleiding van zijn of haar onderzoeksvraag. De kandidaat onderzoekt 86 mededelende hoofdzinnen afkomstig uit de Vlaamse kranten *De Tijd* en *De Standaard*. Hij kwantificeert het aantal middenstukken, alsmede het aantal en de types bijwoordelijke bepalingen binnen deze middenstukken. Op pagina 68 (!), paragraaf 4.2.3., komt hij dan eindelijk tot het eigenlijke onderzoek. Hij laat de zinnen zonder gevulde tweede pool terecht buiten beschouwing, maar schijnt niet echt te begrijpen waarom deze methodologische ingreep essentieel is. Misschien kan de kandidaat hier iets meer over zeggen. Er zit trouwens een rare knik in de redenering met betrekking tot inherentie. De vraag is of de door de ANS als inherent

geklasseerde constituenten binnen het corpus inderdaad voor de tweede pool staan in middenstukken met minstens twee constituenten. De kandidaat lijkt te denken dat ook het omgekeerde geldt: constituenten die voor de tweede pool staan zijn inherent. Hij stelt immers dat er diverse constituenten voor de tweede pool staan, die de ANS niet noemt bij de inherente bepalingen... Hierop graag een reactie van de kandidaat. Bovendien spreekt de kandidaat over 'informatie' die inherent is aan de tweede pool. Is dat hetzelfde als 'betekenis'? Anders gesteld: mag het inherentieprincipe gelijkgesteld worden aan het Functioneel Zinsperspectief van de Praagse school? Dit gezegd zijnde, de paragraaf 4.2.3. is een eerste stap in de goede richting. De kandidaat gaat inderdaad systematisch na of de inherente bepalingen van de ANS in het corpus daadwerkelijk voor de tweede pool staan. Het blijft echter jammer dat datgene wat het hart van de scriptie had moeten zijn, zo summier wordt neergezet, terwijl vele andere zaken die totaal losstaan van de onderzoeksvraag uitgebreid worden behandeld, zoals bijvoorbeeld de typologie van bijwoordelijke bepalingen in het middenstuk.

Eindoordeel

De scriptie heeft een goed afgebakend onderzoeksobject en een scherpe onderzoeksvraag. Hoewel de kandidaat erg laat aan deze vraag toekomt, doet hij een serieuze poging deze te beantwoorden. Er rijzen wel vele nieuwe vragen maar dat is de normale gang van zaken. Er zijn echter ook diverse vragen die de methodologische kwaliteit van de scriptie raken (zie hierboven). De indruk bestaat dat de kandidaat de stof niet voldoende beheerst. Aangezien het echter om een theoretisch lastig probleem gaat van een redelijk hoog abstractieniveau, kan het werkstuk desondanks als voldoende beschouwd worden. Het toegekende cijfer is 3.

Prof. dr. hab. Jan PEKELDER

